

METINĖ EPLSAF 2015 METŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Įgyvendindamos Pagalbos maistu ir (arba) pagrindinės materialinės pagalbos veiksmų programas paramai iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo gauti (toliau – veiksmų programos), Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybės narės iki kiekvienų metų birželio 30 dienos privalo pateikti Europos Komisijai (toliau – EK) metines veiksmų programų įgyvendinimo ataskaitas. Kasmet teikiamose ataskaitose apžvelgiama veiksmų programų įgyvendinimo pažanga atsižvelgiant į pagrindinius finansinių ir fizinių rodiklių pasiekimus.

Bendra informacija

Institucijos, atsakingos už veiksmų programos administravimą paskirtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. sausio 22 d. nutarimu Nr. 55 „Dėl institucijų, atsakingų už Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo administravimą Lietuvoje paskyrimo“:

- ministerija, kaip vadovaujanti institucija ir audito institucija;
- Europos socialinio fondo agentūra (toliau – ESFA), kaip tarpinė institucija ir tvirtinanti institucija.

2015 m. pokyčių valdymo ir kontrolės sistemoje neįvyko.

Detalus institucijų ir projekto vykdytojo funkcijų atskiriamumas ir jų aprašymas numatytas Atsakomybės ir funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų, atsakingų už Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo administravimą ir projektų įgyvendinimą Lietuvoje, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. A1-426 „Dėl Atsakomybės ir funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų, atsakingų už Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo administravimą ir projektų įgyvendinimą Lietuvoje, taisyklių patvirtinimo“.

Projekto vykdytojas

LRV nutarimu Nr. 55 projekto vykdytojo funkcijas 2015 m. atliko valstybės įmonė Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra (toliau – RRA).

Pokyčiai dėl projekto vykdytojo pakeitimo pradėti svarstyti 2015 m. pabaigoje, tačiau galutiniai sprendimai ir teisės aktų pakeitimai dėl naujo projekto vykdytojo paskyrimo įsigaliojo 2016 m. gegužės 11 d.

Projekto partneriai

2015 m. įgyvendinant projektą „Parama maisto produktais II“ projekto partneriai – savivaldybių administracijos (60), labdaros ir paramos fondas „Maisto bankas“ bei Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija (viso 62 įstaigos / organizacijos). 32 savivaldybių administracijos įgyvendinimo projekto veiklas savarankiškai, 17 savivaldybių administracijų bendradarbiavo su labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“ ir 11 savivaldybių administracijų su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija.

2015 m. besiruošiant įgyvendinti projektą „Parama maisto produktais III“, 2015 m. balandžio 1 d., paskelbtas kvietimas nevyriausybinėms organizacijoms dalyvauti organizacijų partnerių konkurse. 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. A1-353. Projekto įgyvendinimo laikotarpis 2015-11-24 – 2016-12-31. Organizacijų partnerių sąrašė atsirado viena papildoma NVO – Marijampolės krašto samariečių bendrija.

Tikslinė grupė

Kaip apibrėžta veiksmų programoje, ministerija kartu su socialiniais partneriais yra priėmusi sprendimą, kad asmenys tinkami būti tiksline grupe bus pripažįstami vadovaujantis 2013 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos piniginės paramos nepasiturintiems asmenims įstatymo nuostatomis. Paramos gavėjais yra laikomi asmenys, kurių vidutinės mėnesinės pajamos neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) 1,5 dydžio per mėnesį (t. y. 153 eurai). Savivaldybių administracijos turi teisę tam tikrais atvejais taikyti išimtį (pvz., netekto maitintojo, sunkios ligos ir pan.) ir nustatyti didesnę gaunamą dydį, bet ne daugiau kaip 2 VRP (t. y. 204 eurai).

Bendras 2015 m. individualių asmenų skaičius, gavusių EPLSAF paramą – 250.560 (2014 m. tokių asmenų buvo 272.113).

Lietuvos savivaldybių administracijų duomenis asmenų, gavusių EPLSAF paramą maisto paketais išimties tvarka buvo apie 3 proc.

2015 m. iššūkiai tikslinės grupės atžvilgiu

Atsižvelgiant į itin aukštą migrantų antplūdį iš trečiųjų šalių vadovaujanti institucija įveetino nacionalinius teisės aktus ir suteikė galimybę gauti EPLSAF paramą:

- prieglobsčio prašytojams (toliau – PP), perkeltiems į Lietuvos Respublikos teritoriją pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 22 d. nutarimą Nr. 628 „Dėl užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją“ ir apgyvendintiems Pabėgėlių priėmimo centre;
- prieglobstį Lietuvos Respublikoje gavusiems asmenims (toliau – PGU):

- užsieniečiams, kuriems suteiktas pabėgėlio statusas pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – UTPI) 86 straipsnį;

- užsieniečiams, kuriems suteikta papildoma apsauga pagal UTPI 87 straipsnį.

Kaip asmuo gauna EPLSAF paramą?

Kreipdamasis dėl paramos, asmuo užpildo prašymą EPLSAF paramai gauti savo savivaldybėje (seniūnijoje). Prašyme nurodomi duomenys apie asmenį, bendrai gyvenančius asmenis, asmens ir bendrai gyvenančių asmenų veiklos pobūdis, gaunamos pajamos bei kita paramai gauti reikalinga informacija.

Projektų atranka ir įgyvendinimas

Projektų atranka – valstybės projektų planavimas.

Antrasis projektas „Parama maisto produktais II“ (2015 m.)

Projektas pradėtas įgyvendinti vadovaujantis Laikinosios tvarkos nuostatomis, baigtas – pagal PAFT reikalavimus.

Projekto trukmė 13 mėn. (nuo 2014-12-08 iki 2015-12-31). Projektas baigtas įgyvendinti.

Projekto vertė – 8.199.142,72 eurų.

UAB „Sanitex“ kartu su partneriais užtikrino 13 produktų tiekimą: miltai, cukrus, aliejus, ryžiai, trijų grūdų kruopos, griekiai, makaronai, mėsos konservai su daržovėmis, sausi pusryčiai, saldintas sutirštintas pienas, greito paruošimo avižų ir kviečių košės, greitos paruošimo makaronai.

Projekto įgyvendinimo metu EPLSAF paramą maisto produktais gavo 250.560 individualių asmenų.

Projekto metu produktai buvo dalijami: 2015 m. sausio, kovo, gegužės, liepos ir rugsėjo mėn.

Trečiasis projektas „Parama maisto produktais III“ (2016 m.)

Prieš organizuojant trečiąjį pirkimą, ministerija, siekdama užtikrinti, kad įsigyjamų maisto produktų sąrašas yra tinkamas, kad maisto produktai pagal savo kokybines vertes prisideda prie subalansuotai mitybai keliamų reikalavimų, organizavo aptarimą su kompetentingomis institucijomis, t. y. Lietuvos dietologų draugijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialistais.

Projektas įgyvendinamas vadovaujantis PAFT nustatyta tvarka.

Projekto trukmė – 13 mėn. (nuo 2015-11-24 iki 2016-12-31). Projektas įgyvendinamas.

Projekto vertė – 16.417.000,00 eurų.

Projekto vykdytojas 2015 m. spalio 27 d. pasirašė sutartis su UAB „Sanitex“ dėl 9 produktų: makaronų, žirnių, konservuotų pupelių, konservuotos mėsos, cukraus, aliejaus, sausainių, greito paruošimo avižų ir greito paruošimo kviečių košių. 2015 m. lapkričio 11 d. pasirašytos sutartys su UAB „Sanitex“ dėl grikių, ryžių, sausų pusryčių, su UAB „Malsena Plus“ dėl miežinių kruopų, įvairių grūdų kruopų ir UAB „Marijampolės pieno konservai“ dėl sutirštinto saldinio pieno.

Projekto metu produktai dalijami: 2015 m. gruodžio mėn. ir 2016 m. vasario, balandžio, birželio, rugpjūčio, spalio ir gruodžio mėn.

Reziumė: iš viso per ataskaitinį laikotarpį vargingai gyvenantiems Lietuvos žmonėms buvo nupirka ir išdalinta 5.925,02 tonos maisto produktų. Paramą maisto produktais gavo apie 10 proc. šalies gyventojų. Visi paramą maisto produktais gavę asmenys gavo vienodą kiekį visų nupirktų maisto produktų. Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu projektui „Parama maisto produktais II“ įgyvendinti buvo skirta beveik 4,8 mln. eurų (~59 proc.) paramos daugiau, todėl ir pačios paramos per 2015 m. išdalinta beveik du kartus daugiau. Jeigu 2014 m. buvo suformuoti 755.660 individualūs maisto produktų krepšeliai, tai 2015 m. jų skaičius sudarė – 1.468.371 krepšelį.

Su kiekvienu projektu maisto produktų krepšelis tampa vis daugiau subalansuotas, t. y. papildomai prie ilgo galiojimo įvairių rūšių kruopų, makaronų, cukraus, aliejaus, konservuotos mėsos, papildomai įvestos konservuotos ankštinės daržovės. Atsižvelgiant į tai, kad tarp tikslinės grupės asmenų nemaža dalis yra vaikų iki 15 m. amžiaus, todėl maisto produktų sąrašas yra ir „emocinių“ produktų, pvz., sausi pusryčiai, saldintas sutirštintas pienas ir sausainiai.

Bendrieji rodikliai

Išteklių rodikliai

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	Sukauptoji vertė
Visa tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, patvirtintų dokumentuose, kuriuose nustatomos veiksmų rėmimo sąlygos, suma	EUR	11 606 522,24	16 417 000,00	28 023 522,24

Visa įgyvendinant veiksmus paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma	EUR	3 395 723,21	13 124 242,72	16 519 965,93
Visa įgyvendinant veiksmus, susijusius su pagalbos maistu teikimu, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma (kai tinkama)	EUR	3 395 723,21	13 124 242,72	16 519 965,93
Visa įgyvendinant veiksmus, susijusius su pagrindinės materialinės pagalbos teikimu, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma (kai tinkama)	EUR	0,00	0,00	0,00
Visa Komisijai deklaruota tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma	EUR	0,00	0,00	0,00

Paskirstytos pagalbos maistu produkto rodikliai

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	Sukauptoji vertė
Vaisių ir daržovių kiekis	tonos	0,00	75,16	75,16
Mėsos, kiaušinių, žuvies ir jūros gėrybių kiekis	tonos	142,98	185,64	328,62
Miltų, duonos, bulvių, ryžių ir kitų krakmolingų produktų kiekis	tonos	2 388,89	3 669,17	6 058,06
Cukraus kiekis	tonos	371,00	906,56	1 277,56
Pieno produktų kiekis	tonos	0,00	182,84	182,84
Riebalų, aliejaus kiekis	tonos	426,72	540,55	967,27
Perdirbtų maisto produktų, kitų maisto produktų (nepriskirtų prie minėtų kategorijų) kiekis	tonos	0,00	365,10	365,10
Paskirstytos pagalbos maistu bendras kiekis	tonos	3 329,59	5 925,02	9 254,61
Tik už maisto vežimą, skirstymą ir sandėliavimą pagal VP sumokėta dalis	%	0,00	0,00	
EPLSAF lėšomis bendrai finansuoto maisto dalis, atitinkanti partnerių organizacijų paskirstytą bendrą maisto kiekį	%	71,50	59,16	
Bendras paskirstytų valgio porcijų, iš dalies arba visiškai finansuotų pagal VP, skaičius	skaičius	0,00	0,00	0,00
Bendras paskirstytų maisto daiktų, iš dalies arba visiškai finansuotų pagal VP, skaičius	skaičius	755 660,00	1 468 371,00	2 224 031,00

Paskirstytos pagalbos maistu rezultato rodikliai

Rodiklis	Matavimo vienetas	2014	2015	Sukauptoji vertė
Bendras pagalbą maistu gaunančių asmenų skaičius	skaičius	272 113,00	250 560,00	522 673,00
15 metų ar jaunesnių vaikų skaičius	skaičius	57 273,00	57 688,00	114 961,00
65 metų ar vyresnių asmenų skaičius	skaičius		9 138,00	9 138,00
Moterų skaičius	skaičius	67 208,00	83 898,00	151 106,00
Migrantų, užsienio kilmės dalyvių, mažumoms (įskaitant marginalizuotas bendruomenes, pavyzdžiui, romus) priklausančių asmenų skaičius	skaičius	996,00	2 616,00	3 612,00
Neįgaliųjų skaičius	skaičius	13 693,00	18 866,00	32 559,00
Benamių skaičius	skaičius		566,00	566,00